

Vurdering af Spiseeffektivitet

Forslag til målemetoder til vurdering af funktionsevnen hos børn og unge med cerebral parese.

Folder 8 af 8

Denne folder er en del af et fagligt inspirationsmateriale, der er udviklet af:

Dansk Selskab for Pædiatrisk Fysioterapi
Ergoterapifagligt Selskab Børn og Unge

Materialet er finansieret af satspuljen for træning af børn og unge med svært fysisk handicap efter anbefaling fra Sundhedsstyrelsen.

Det faglige inspirationsmateriale består af en række foldere, der giver eksempler på fysioterapi og ergoterapi til børn og unge med cerebral parese samt beskriver målemetoder til vurdering af funktionsevnen hos børn og unge med cerebral parese.

Formålet med materialet er at inspirere fagpersoner til, hvordan de kan anvende de indsatser, målemetoder, som beskrives i National klinisk retningslinje for fysioterapi og ergoterapi til børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af cerebral parese - 9 udvalgte indsatser (NKR). Endvidere at fremme en evidensbaseret praksis, hvor barn og forældres forudsætninger og præferencer, fagpersonens erfaringer, rammerne for klinisk praksis og den bedst tilgængelige evidens inddrages i kliniske beslutninger.

Fagligt inspirationsmateriale består af 2 serier:

Serie 1 Eksempler på fysioterapi og ergoterapi til børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af cerebral parese består af 9 foldere. Folderne giver eksempler på anvendelse af de indsatser, der beskrives i National klinisk retningslinje for fysioterapi og ergoterapi til børn og unge med nedsat funktionsevne som følge af cerebral parese - 9 udvalgte indsatser.

Serie 2 "Forslag til målemetoder til vurdering af funktionsevnen hos børn og unge med cerebral parese", består af 8 foldere. I folderne beskrives målemetoder der kan anvendes til vurdering af funktionsevnen hos børn og unge med cerebral parese.

Af hensyn til læsevenligheden 'børn' i betydningen 'børn og unge'.

Denne folder er nr. 8 af 8 i serien *"Forslag til målemetoder til vurdering af funktionsevnen hos børn og unge med cerebral parese"*.

Spiseeffektivitet anvendes om typen af madkonsistenser, der kan bearbejdes og synkes samt varighed af måltid.

Kort om vurdering af spiseeffektivitet

Der er ikke udviklet danske målemetoder, som måler spiseeffektivitet hos børn med cerebral parese. I stedet kan varighed af måltid og oplysninger om fødens konsistens anvendes som nyttige parametre. Vækst og lungebetændelse (indlæggelse) er andre mulige måleparametre, i det barnets evne til at bearbejde og synke føde kan påvirke dette.

Metoder

Følgende metoder kan anvendes til at beskrive og vurdere barnets spiseeffektivitet:

<i>Spiseeffektivitet</i>	Varighed af måltid Ændringer i grad af fødens konsistens over tid Hyppighed af host under måltid Madrester i mund efter måltid Oplysninger om synkefunktion fra instrumentelle undersøgelser (videofluoroskopi / FEES)
<i>Vækst</i>	Vægt/højdekurver (stigning som forventet af alder)
<i>Lungebetændelse</i>	Antal (beskriv om det sker flere/færre gange)
<i>Indlæggelser*</i>	Antal (Beskriv om det sker flere/færre gange)

I forhold til lungebetændelse og indlæggelser bør overvejelser vedrørende årstiden inddrages i evalueringen af indsatsen.

* Omhandler indlæggelser på grund af lungebetændelser.

Bemærk!

Til evaluering af barnets eller forældrenes vurdering af, hvordan selve aktiviteten spise/drikke udføres, og hvor tilfredse de er med udførelsen, kan COPM anvendes.

Desuden kan evaluering ved videooptagelse og analyse af et måltid før og efter indsatsen anvendes.

Reference

Benfer K, Weir KA & Boyd R: Clinimetric of measures of oropharyngeal dysphagia for preschool children with cerebral palsy and neurodevelopmental disabilities: a systematic review. *Developmental medicine & Child neurology*. 2012;54:784-795

Erfaringer med anvendelse i klinisk praksis

Barnets synkefunktionen bør altid undersøges forud for en indsats, der har til mål at fremme barnets spiseeffektivitet. Ved tegn på dysphagi bør der henvises til instrumentel undersøgelse.

Evalueringen af spiseeffektivitet er ofte ikke systematiseret og vurderes ud fra subjektive udsagn. Derfor er der behov for at udvikle og validere redskaber, som specifikt kan måle ændring i barnets spiseeffektivitet.

Der anvendes forskellige undersøgelseskemaer til at vurdere den orofaciale funktion hos børn med cerebral parese. Der bør arbejdes med at udvikle et fælles undersøgelseskema, som kan anvendes til alle børn med cerebral parese.

Materialet er udviklet af:

Ergoterapeut Marianne Castmar-Jensen

Ergoterapeut Therese Nielsen

Ergoterapeut Signe Gerd Lassen

Fysioterapeut Anne Willads

Fysioterapeut Nete Wellendorf

Fysioterapeut Lone Nielsen

Fysioterapeut Helle Mätzke Rasmussen

Ergoterapeut Vibeke Forchhammer

Ergoterapeut Helle Poulsen

Fysioterapeut Pia Zink Drivsholm

Fysioterapeut Bodil Føns

Fysioterapeut Mette Thomasberg

Fysioterapeut Lotte Slot Jensen

Illustrationer: Tegner Lars-Ole Nejstgaard